

TER BESLISSING

Datum
12-02-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door

Uiterlijk bij

Aan

Minister van SZW
Staatssecretaris van SZW

nota

Kamervragen over de financiële achteruitgang van
mensen met een beperking door kabinetsbeleid

Aanleiding

Op 28 januari jl. hebben de leden Westerveld en Lahlah (beiden GroenLinks-PvdA) aan de staatssecretarissen van VWS, van FIN en van SZW vragen gesteld over de financiële achteruitgang van mensen met een beperking door kabinetsbeleid.

Bijlage(n)
1

Gevraagd besluit

- MSZW en SPI: Instemmen met de beantwoording van bijgevoegde Kamervragen en akkoord gaan met de verzending naar de TK. De antwoorden worden ook voorgelegd aan de staatssecretarissen van VWS en FIN.
- SPI: de aanbiedingsbrief ondertekenen. Ook aan de staatssecretarissen van VWS en FIN wordt voorgesteld de aanbiedingsbrief te ondertekenen.
- MSZW en SPI: De financiële achteruitgang van mensen met een beperking bespreken in de eerstvolgende beleidsstaf.

Samenvatting van de antwoorden

- De vragen van de leden Westerveld en Lahlah gaan over de gevolgen van de verhoging van de eigen bijdrage in de Wlz en de fiscale maatregelen van dit kabinet voor mensen met een laag inkomen. Voor een deel van de getroffen groep geldt dat zij er tientallen euro's per maand op achteruit gaan.
- Dit kan voor mensen een grote impact hebben. Zeker als zij door een arbeidsbeperking of chronische ziekte niet meer uren kunnen werken om het inkomensverlies te compenseren. Een achteruitgang van tientallen euro's per maand kan voor hen betekenen dat zij moeten bezuinigen op belangrijke uitgaven zoals boodschappen of vaste lasten.
- In de antwoorden geeft het kabinet een technische uitleg van hoe deze situatie is ontstaan en benoemt het dat het zich bewust is van de impact.
- In de beantwoording zijn er nog geen concrete maatregelen aangekondigd om de problemen op te lossen. Wel is benoemd dat het kabinet in gesprek is met de VNG over hoe de bredere financiering van beschut werk kan bijdragen aan het verbeteren van de bestaanszekerheid van de getroffen groep.
- Hierover liggen voorstellen voor die in de aanloop naar de voorjaarsbesluitvorming worden behandeld. Hoewel met deze voorstellen de financiële achteruitgang naar verwachting niet volledig wordt gecompenseerd, wordt ingezet op mogelijkheden om de impact te verzachten. Wanneer de besluitvorming dit voorjaar hierover is afgerond, kan de inhoud van de besluiten openbaar worden gemaakt en kan hierover worden gecommuniceerd.

- In de antwoorden (1-3) wordt aangegeven dat sommige mensen er inderdaad op achteruitgaan en wat de oorzaken hiervan zijn. Deels komt dit door de fiscale maatregelen van dit kabinet (verlagen AHK). Daarnaast spelen ook politieke keuzes uit het verleden een rol (vormgeving AK en indexatiesystematiek eigen bijdrage Wlz), in combinatie met ontwikkelingen waar het kabinet beperkte invloed op heeft (stilzwijgend verlengen van de cao Aan de Slag in 2024, waardoor de oude cao-afspraken stilzwijgend zijn verlengd). De optelsom van al deze beleidsmatige- en niet-beleidsmatige ontwikkelingen maakt dat sommige mensen met een al kwetsbare bestaanszekerheid er financieel op achteruitgaan. Tegelijkertijd neemt het kabinet ook maatregelen waar deze groep baat bij kan hebben.
- In antwoorden 7 en 12 benoemt het kabinet een aantal mogelijkheden om het inkomen van mensen die erop achteruitgaan te verhogen:
 - Via de cao *Aan de slag*. Dit is echter geen (directe) knop waar het kabinet aan kan draaien. Het is aan cao-partijen om een nieuwe cao af te sluiten. VNG en Cedris geven wel nadrukkelijk aan dat zij te weinig budget ontvangen voor onder andere Beschut Werk, waardoor zij beperkt ruimte hebben om arbeidsvoorwaarden te financieren. Dit kan leiden tot beëindiging van de cao.
 - Door te stimuleren dat mensen meer uren werken. Voor een groot deel van de mensen die er nu financieel op achteruitgaan is dit geen optie, omdat zij niet meer kunnen werken. Zij hebben bijvoorbeeld een medische urenbeperking.
 - Het kabinet de koopkracht van mensen bijsturen in de augustusbesluitvorming. Voor 2025 is dat overigens niet meer mogelijk, bij de volgende augustusbesluitvorming zou dat wel kunnen voor 2026.
- In de antwoorden, met name in antwoord 10, wordt expliciet aangegeven dat het niet de intentie van het kabinet was om een specifieke groep werkenden te benadelen. Het streven was een evenwichtig koopkrachtbeeld, met aandacht voor het ondersteunen van zowel kwetsbare groepen als werkende middeninkomens.
- De antwoorden op deze vragen zijn tot stand gekomen in overleg met ambtelijk VWS en FIN.

Datum
12-02-2025

Onze referentie
2025-

Toelichting

- Een deel van de medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven ontvangt in 2025 een lager netto-inkomen dan in 2024. Dat komt deels door de verlaging van de algemene heffingskorting, en deels door de geldende cao-afspraken en de doorwerking daarvan op de arbeidskorting.
- De algemene heffingskorting (AHK) is verlaagd met 335 euro per jaar. Tegelijkertijd is ook het tarief voor de eerste IB-schijf verlaagd. Voor veruit de meeste belastingplichtigen is het voordeel van de tariefverlaging in de nieuwe eerste schijf groter dan het nadeel van de verlaging van de AHK. Voor mensen met een inkomen van ongeveer 26.000 euro weegt het voordeel van het lagere schijftarief precies op tegen het nadeel van de lagere algemene heffingskorting. De groep belastingplichtigen met een inkomen lager dan 26.000 euro ondervindt per saldo nadeel van beide maatregelen. Dit nadeel is groter naarmate het inkomen lager is, en bedraagt maximaal ongeveer 185 euro per jaar, ofwel 15 euro per maand.
- Een inkomen tot 26.000 euro komt onder meer voor bij mensen die circa 32 uur of minder werken tegen een uurloon rond wml, zoals de doelgroep van cao *Aan de slag*.
- Doordat de cao *Aan de slag* (die eind 2024 afliep) stilzwijgend is verlengd, stijgen de lonen van mensen die in 2024 een uurloon hoger dan wml hadden niet in 2025. Dit geldt voor circa 40% van de medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven. Deze mensen ondervinden nadeel van de indexatie van de arbeidskorting. Bij een gelijkblijvend inkomen hebben mensen met een

inkomen tot circa 43.000 euro in 2025 namelijk minder recht op arbeidskorting dan in 2024 (zie figuur onder ter illustratie). Dit nadeel kan oplopen tot maximaal circa 32 euro per maand bij een inkomen van circa 26.000 euro.

- Circa 60% van de medewerkers van sociaal ontwikkelbedrijven ondervindt hier geen nadeel van. Zij hadden namelijk al een uurloon gelijk aan wml, en hun uurloon stijgt gewoon mee met het wml.
- Voor de 40%-groep die hier wel nadeel van ondervindt, geldt dat dit een eenmalig effect is. Vanaf 1 juli 2025 is hun uurloon ook gelijk aan wml, en hun uurloon stijgt voortaan mee met het wml.
- Per saldo kan het nadeel van bovenstaande ontwikkelingen oplopen tot maximaal circa 35 euro per maand.
- Daarnaast is de eigen bijdrage voor langdurige zorg in 2025 gestegen. De eigen bijdrage wordt namelijk geïndexeerd in lijn met de wml-stijging twee jaar eerder (2023 in dit geval). Mensen die Wlz-zorg gebruiken gaan hierdoor volgens de vragenstellers in 2025 ongeveer 50-70 euro per maand meer betalen. Tegenover een hogere eigen bijdrage staat weliswaar een hoger inkomen in 2023 (antwoord op vraag 4), maar deze inkomensstijging heeft al twee jaar geleden plaatsgevonden.
- Hoewel het kabinet ook maatregelen heeft genomen waar de groep die er financieel op achteruitgaat baat bij kan hebben (zoals de verlaging van het eigen risico of de verhoging van de huurtoeslag), is het aannemelijk dat een deel van deze groep er per saldo substantieel op achteruitgaat. Mensen zakken overigens niet onder het sociaal minimum, omdat er dan recht ontstaat op een aanvulling vanuit bijstand.
- Op dit moment wordt er gesproken over de financiering van beschut werk. Hierbij is er aandacht voor versterking van de bestaanszekerheid/koopkracht van een groot deel van de doelgroep die er nu financieel op achteruitgaat. Wanneer de besluitvorming hierover dit voorjaar hierover is afgerond, kan de inhoud van de besluiten openbaar worden gemaakt en kan hierover worden gecommuniceerd.
- Mocht u aanvullende maatregelen willen inzetten, dan zijn de mogelijkheden beperkt, zeker voor de korte termijn. Het Belastingplan is immers al aangenomen en het fiscale jaar loopt al. Wel zou de koopkracht van deze kwetsbare groep bij de volgende augustusbesluitvorming kunnen worden meegenomen, maar dat heeft pas effect vanaf 2026.
- We willen graag met u bespreken hoe met dit vraagstuk om te gaan tijdens de eerstvolgende beleidsstaf.

Datum
12-02-2025

Onze referentie
2025-

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Antwoorden op de Kamervragen over de financiële achteruitgang van mensen met een beperking door kabinetsbeleid	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Aanbiedingsbrief	Ter informatie (niet verzenden)	

Figuur: Minder recht op arbeidskorting in 2024 t.o.v. 2025 bij inkomens tot circa €43.000

